

Uredništvo
in upravljanje:
Kolodvorske
ulice šte. 16.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Štatanopna polit-
vra 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

Velja
za Ljubljano
v upravljanju:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.,
60 kr. in za jeden
mesec 86 kr.

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Štev. 60.

V Ljubljani v soboto, 14. marcija 1885.

Tečaj II.

Carinska novela.*

Ko smo pred kakim mesecem piscoč na tem mestu o vpeljavi carine na žito v sosednji nam Nemčiji izjavili, da bi znala ta naredba imeti pomenljive nasledke za celo Evropo, ker se je bati, da se ne razvname boj na gospodarstvenem polju, ki bi posameznim državam le malo koristil, a vsem skupaj mnogo škodoval, nismo se nadejali, da se bode naša bojazen takó kmalu vresničila. Malo časa je sém, odkar je v nemškem državnem zboru zastavil železni kancelar ves svoj vpliv, da je prodril s svojim od različnih strani nemškega državnega zbora naskakovanim predlogom o vpeljavi carine na predmet, ki kaj tacega najtežje prenaša, namreč na žito, in glej, danes imamo zabilježiti podobne ukrepe tudi po drugih evropskih državah.

Francija se je prva oglasila za Nemčijo z enako naredbo, in da naša država nasproti takim naredbam dveh mogočnih sosednjih držav ne bode mogla rok križem držati ter mirno gledati, kako se našim pridelkom in izdelkom v inozemstvo pot zapira, v tem ko naj bi imele tuje države proste roke preplavljati s svojimi produkti naše trge, bila nam je od prvega trenutka jasno.

Sicer nismo v nikakem oziru spremenili svojih nazorov. Prepričani smo še danes o tem, da naredbe, kakor sta jih ukrenili Nemčija in Francija, njima ne bodo donšale nikake koristi. Razlogi, ki smo jih zadnjič navajali zoper gospodarstveno politiko obeh sosednjih držav, zdé se nam še vedno pravi, in vendar ne moremo pritrditi onim, ki se sedaj boré

zoper carinsko novelo, ki se je te dni prvič čitala v državnem našem zboru in ki ima namen, vzvišati carino na nekatere industrijalne in druge predmete, ki se iz inozemstva k nam uvažajo ter jim tako vohod, ako ne uže zabraniti, pa vsaj precej obtežiti. Ti naši nazori znali bi se na prvi pogled marsikomu nekoliko čudni zdeti. Kar ni na prid drugim državam, to ne more biti naši na korist, se bode reklo. Ako je dokazano, da carinska politika v Nemčiji ne more, vsaj sčasoma ne, družega nasledka imeti, nego da se kruh podraži, kako naj se potem enaka naredba v Avstriji opraviči? In vendar se dá ta najnovejši korak naše vlade zagovarjati in opravičiti!

Si duo faciunt idem, non est idem. Naša država je v vsem drugem položaji, kakor sta bili Nemčija in Francija, ko sta obrnili svoj pozor na carino ter isto povišali na razna žita. Ako Avstrija danes isto stori, ne dela tega z istega stališča, kot one dve državi in ne zaradi tega, ker bi bilo pri nas isto prepričanje, kakor tam, da mora imeti namreč vzvišena carina vsakako zaradi tega dober vspeh, ker bode s tem zavarovana domača produkcija, da se bode ta povzdignila, ako se zabrani tuja konkurenca. Ne, carinska novela pri nas ni družega, nego retorsija onim državam nasproti, ki s svojo carinsko politiko direktno naši državi škodujejo. S tem, da se je v Nemčiji carina na žito zdatno povišala, se sicer ne bode zabranilo uvažanje žita v Nemčijo, vsaj v toliki meri ne, kakor pričakuje knez Bismarck, in vsled tega se tudi njegova srčna želja ne bode spoznala, da bi se po intenzivnejem obdelovanju zemlje povspelo kmetijstvo in poljedelstvo v Nemčiji na tako stopinjo, da bi sploh potrebe ne bilo več po tujem žitu, a nekaj je, kar našega producenta, ki žito izvažajo, hudo zadene, in sicer to, da mora carino on plačati, da je tedaj njegov dobiček odslej mnogo manjši, da je njegov trud za obdelovanje zemlje mnogo slabše poplačan, nego je to bilo do sedaj. Ako pa druge države nam

nasproti tako postopajo, ako svoje dohodke na ta način množé, da našim producentom s pobiranjem carine dobiček prikrajšujejo, zakaj bi se naša država družih načel držala? Nemčija, Rusija, Francija, da, celó Belgija nastopile so to pot, zakaj bi Avstrija po drugih hodila? Ne bi tedaj zapopali, zakaj se po nekaterih časopisih tako slabo kritikuje najnovejši korak naše vlade, zakaj se toliko vpira zoper carinsko novelo, ko ne bi vedeli, da ima neko, da si majhno krdelce, svoje posebne interese, da tudi v tem oziru sedanji vladi nasprotuje.

Sicer pa se ne sme prezreti, da se je dotični postavni načrt v državnem zboru pri prvem čitanju brez vsake razprave, brez vsega pretresanja takoj izročil posebnemu specialnemu odboru v prevdarek. To, da se od nobene strani ni čulo ugovora in da se postavni načrt ni izročil gospodarstvenemu odseku, kakor bi se bilo morda pričakovalo, ampak specialnemu odboru, kar se je zgodilo le zaradi tega, da se cela zadeva čim preje reši, je pač živ dokaz, kako se na vseh straneh zbornice čuti potreba taci določil, kakor jih obsega carinska novela. Osupniti bi morda znalo to, da se tudi pri nas carina na žito povišuje, ko vendar žito izvažamo. A stvar je kmalu jasna, ako se premisli, da niso vse kronovine avstrijske države tako srečne, da bi za se dovelj pridelale žita. Te kronovine morajo tudi uvažati poljske pridelke, in sicer jih ne uvažajo samo iz družih, v tem oziru bogatejih avstrijskih kronovin, ampak tudi iz zunanjih držav. Takó se dokaj žita uvažajo iz Saksonskega na Česko. Povdarjati moramo pa pri tem še nekaj. Pri nas se ni bati, da bi se v teh deželah, ki so bile dosedaj navezane na inozemska žita, kruh podražil. Kajti, naše domače žito, ki se je dozdej v obili meri v Nemčijo izvažalo, prodajalo se bode odslej gotovo raje v mejah države, kjer mu pot ni tolikanj zabranjena, in namesto da bi se dovažalo, kakor dosedaj, saksonsko žito, prodajalo se bo odslej tam banaška pšenica, s

* Današnji «Wochenblatt» ujeda se nad tem, da smo zadnjič rabili besedo «carina», kar njemu baje po ruskem diši, mesto besede «colnina», po nemškem «Zoll». Mi se tudi danes še držimo istega izraza, in sicer jedino iz tega vzroka, ker nam je dosedaj kot jezikoslovec c. kr. vladni svetnik M. Cigale še vedno bolj merodajen, nego kak «Wochenblattov» blebetac.

Listek.

Rojakom v preudarek.

Če se oziramo na duševni razvoj slovenskega naroda, obstati nam je, da smo pač izdatno napredovali na leposlovnem polju, da se pa ne moremo ponašati z enakim napredkom gledé posameznih znanstvenih strok. Razlogi so mnogovrstni, toda — ne bodem jih na drobno našteval in razpravljaj v tem ozko omejenem članku. Vender ne morem si kaj, da ne bi navedel vsaj jednega vzroka, kateremu treba pripisovati izredno važnost. Žalostna istina je namreč, da do današnjega dne med našim narodom pogrešamo stvarno znanstveno kritiko, pravi kritični duh sploh. Čudno pač pri narodu, kateremu nikdo ne more očitati, da bi glavna slabost njegova bila *jurare in verba magistri*. Svoje glavni smo Slovenci, trmasti in zavidni, občutljivi in prepirljivi, čestokrat se napadamo z nepotrebno ostroščjo ter žalimo brez istinitega razloga, znanstvenih polemik tudi pri nas nikdar ni manjkalo, odkar smo dobili svojo poblehno literaturo, a le izjemoma

povspeli smo se do one blagodejne razsodne kritike, katera jedro zadene ter ob enem tudi lupine ne pozabi, zrno loči od plev, v skrivne tajnosti prodira pisateljskemu stvarjenju, proizvode njegove meri z merilom vekovitih zakonov, razdira, v prah in pepel zdrobi ter zopet vstvarja, sezida!

Kritiki nismo Slovenci — kedo mi bode ugovarjal! Naše ocene izvirajo običajno s strankarskega ali osebnega protivja, stvar sama le redkokrat na nje vpliva. V tem oziru smo si večidel vsi jednaki, novinarski diletant s kmetov, kateri s prečudnim bombastom popisuje obkurno veselico v obkurni vasici, in izobraženi pisatelj, kateremu so znani bogati zakladi svetovnih slovstev. Ta nedostatnost škodovala je nam tedaj, ko nismo poznali razkolništva v narodnem taboru, koliko bolj mora nam biti v kvar, odkar smo se ločili v političnih vprašanjih! Preje uže nismo si glave belili s kritičnimi analizami; da je le kak spis ali spisek od nara dnega pisatelja beli dan zagledal, uže smo ga pozdravljali s koribantičnim hrupom, neoziraje se na njegovo pravo vrednost, sodeč le po imeni in glasu duševnega mu očeta. Čestokrat obsipali so se navadni literarni dninarji, priprosti „fabri-

kantje“ slabih šolskih knjig z najbolj laskavimi pridevki, in občinstvo pri nas jih je častilo, kakor se drugod časté najodličnejši literarni veljaki. Sedaj je stvar pač nekoliko drugačna, toda nikakor ne boljša. Zlasti pri „Slov. Narodu“ udomačila se je neka grda razvada, katera sramoto dela ne le sotrudnikom tega lista, temveč vsej njegovi stranki. Osebo protivje preneslo se je namreč s političnega bojišča na mirno literarno polje, kritika „Slov. Naroda“ ni več namenjena pisatelju, literatu, ž njo se hoče zadeti politični protivnik, oziroma venčati somišljenik, soboritelj. V tem pa tiči usodna nevarnost, pogin preteča bornemu slovenskemu slovstvu. In za to si štejem v domovinsko dolžnost, odgovarjati „Slovenskemu Narodu“ na čudna podlistka, s kojima je slaboglasni „senčnati“ podlistkar njegov, *Stat nominis umbra*, obogatel predale najstarejšega slovenskega dnevnika.

„Slov. Narod“ mora pač imeti silno slab spomin ali silno široko vest, ako se sedaj zaletava v mojo literarno, nepolitično delavnost. Kaj porekó razsodnejši čitatelji njegovi k tej drzni metamorfozi, vsled katere je sedaj vse črno, kar je pred dobrim letom bilo še belo

kojo se saksonska po kakovosti gotovo ne more primerjati. Ni se tedaj bati v tem oziru slabih nasledkov za dotične kraje.

Kar se tiče družih predmetov, na koje se ima v mislu carinske novele povišati carina, moramo reči, da so ti zelo srečno izbrani. To so namreč skoro izključno taki industrijni izdelki, ki se v obili meri uvažajo k nam iz Nemčije in Francije in pri kojih so se domači izdelki do zdaj le težko ubranili konkurence. Da se pa carinska novela obrača ravno na izdelke, ki se nam uvažajo iz teh dveh držav, je zopet dokaz, da se ne namerava s to novelo nič drugega, nego meriti z enako mero, kakor se nam meri. Da vseh ne bo izostal, tega smo do trdnega prepričani. In kaj bo končni izid tega boja na gospodarstvenem polju med posameznimi državami? Da bodo prišle s časoma zopet do boljega prepričanja, da se bodo prej ali slej te naredbe zopet umaknile ter skušale na drugi način varovati svoje interese. Pri tem prepričanju pa, da do tega mora priti, nam je v posebno zadostenje to, da inicijativa v tem oziru ni prišla od Avstrije, ampak od sosednjih nam držav in da je naša država storila te naredbe edino le v samoobrambo.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 12. marcija.

Nadaljevala se je debata o proračunu za naučno ministerstvo.

Začetkom seje govoril je naučni minister baron Conrad ter odgovarjal na besede poslanca Greuterja ter pojasnjeval svoje besede, katerim so nekateri listi dajali ves drug pomen. (Posnetek njegovega govora priobčili smo že med telegrami.)

Na to je govoril generalni govornik za predloge budgetnega odseka, poslanec Mikyška, ter izražal želje českega prebivalstva v Moravski glede ustanovitve česke obrtne šole v Brnu. Govornik je apeloval na vse stranke, naj združijo svoje moči, da se rešimo po strokovnih šolah pretečega gospodarstvenega propada.

Poslanec Jireček omenja, da se je za brnsko obrtno šolo postavil dodatni kredit.

Naslov „Industrijalna izobraževališča“ se vzprejme, ravno tako tudi resolucija glede aktivacije česke višje obrtne šole v Pragi.

Naslov „Posebna učilišča“ se vzprejme brez debate.

Na to se vrši posvetovanje o naslovu „Ljudsko šolstvo“. Pri tem naslovu čule so se z desnice in z leve pritožbe.

Poslanec Ciani pritoževal se je o nemških šolah in o germanizaciji v laški Tirolski. Govornik se je odločno protivil ustanovitvi nemške ljudske šole v trientskem okraju.

kakor sveži sneg?! Prištevati sem se smel tedaj ljubimcem njegovim, in urednik njegov vihtil je okolu moje neznatne osebnice kadilnico, kadar koli sem bil javno nastopil ali kako malenkost napisal. Vsak govorček, kojega sem govoril, „dovršen“ je bil „po vsebini in obliki,“ vsako predavanje v zabavni družbi, pri kozarcu vina in piva, kjer se vender običajno ne terja stroge znanstvenosti, bil je umotvor, „mojstersko delo duhovitega zgodovinarja.“ O mojem sestavku v Matičinem „Spomeniku“, katerega sedaj „Slov. Narod“ od vseh strani objeda in napada, kakor izstradana miš sirovo skorjo, izjavil se je isti urednik osebno meni nasproti v jako laskavem zmislu, in uverjen sem, da, če bi dandanes še pripadal stranki njegovi, ne bi bilo ne konca ne kraja pretirani hvali, ravno tako, kakor sedaj konca ni pretirani, krivični, osebnemu protivju izvirajoči graji. Pričenši z oktobrom l. 1883 — takrat so se ločile naše poti — kaj sem vender prijavil znanstvenega, v čemur se je razodel znanstveni moj nazadek, da ste tako naenkrat in tako neutemeljeno spremenili svojo razsodbo o moji literarni delavnosti? Ali vas sram ni pred vašim občinstvom, katero vender ne more biti tako zabito, tako milovanja vredno

Poslanec Kovalski govoril je o razmerah v rutenskih ljudskih šolah; dejal je, da se tam materinščina zanemarljivo in da Rutenci še vedno niso zastopani v deželni šolski svet. Govornik prosi, naj se vendar uže jedenkrat odpravijo te nedostatkosti.

Poslanec dr. Hoffer govoril je zopet po svoji navadi ter hvalisal šolstvo iz liberalne dobe ter tožil, da se je šolski zakon po šolski noveli popačil.

Poslanec dr. Poklukar ozrl se je v kratkih besedah na vso debato, potem pa pojasnjeval šolske razmere na Kranjskem, Koroskem in Štajerskem, odbijal je krepko napade Plenerjeve, da vlada v Kranjski zatira in odrija Nemce, da ti nimajo svojih nemških šol. Govornik je dokazal, da so vsi napadi od strani levičarjev bili le gol humbug, izvirajoči iz zlobnosti ali pa nepoznanja razmer. (Ker nam danes primanjkuje prostora, podali bomo ta govor vsaj v posnetku v jednom prihodnjih listov.)

Po dr. Poklukarjevem govoru predlagal se je konec debate ter se tudi sprejel.

Poslanec dr. Weitlof govoril je na to obširen in dolgočasen govor o nemškem „Schulvereinu.“ Konečno govoril je še dr. Oelz o telesni kazni v šoli.

Prihodnja seja jutri.

Mahdi.

P. C. — Kakó se dandanes sodi o Mahdiji prikazni v arabskem svetu? Omikan del Arabcev imenuje Mohamed Ahmed brezizjemno goljufa. Nižje ljudstvo pa je zdaj bolj kot kedaj prošinjeno njegovega božjega poslanstva. Da-si boljši domačini strastno sovražijo Angleže, vendar bi globoko obžalovali, če bi zmagal Mohamed Ahmed in bi kedaj postal gospod Egiptu, kajti Mohamed Ahmed opira se samo na neumno množico naroda, katero umeje spodbujati; možje egiptovske vlade in njih pristaši so njegovi sovražniki, katere pa on tem bolj sovraži, ker bi mu mogli biti kot moslimi pri narodu veliko bolj škodljivi nego Angleži. On imenuje vse Egiptčane, t. j. vse vojake, uradnike itd., „Turke“ in malo drugače o njih misli nego o roparjih. Tedaj je naravno, da bogatejši Egiptčani, kateri so bili razen tega vsled prenehanja trgovine s Sudanom okodovani, Angležem privoščijo vspehe in bi jim tudi pomagali, če bi se ne bali, da s tem utrdijo stališče svojih zatiralcev ter tako pridejo z dežja pod kap. Arabci spoštujejo še Sultana, oni priznavajo njegovo nadvladarstvo, a samo *par distance*. Spomin na turško gospodarstvo je še preživo, da bi si mogli želeli one čase nazaj. Da bi bila kaka skrivna zveza med Yldiz-Kiosk in taborom Mahdijevim, je komaj verjetno. Misija Mohamed Ahmedova je

zaslepljeno, da ne bi prej ali slej humbug spoznalo, s kojim ga vi slepite?

Toda stoj, uredništvo „Slov. Naroda“ se mi bode brž ko ne odrezalo: „Res je, da smo grešili s svojo lehkomišelnostjo, ali strokovnjaki nismo, zgodovinarja oceniti ne moremo, sedaj pa smo med se dobili sotrudnika strokovnjaka, in zgodovinska učenost njegova je ona svetla zvezda, katera nas je iz teme zmot in napak srečno privedla k jasni resnici!“ In glej, zares ti pripeljejo starega znanca, kateremu je po okornem poljanskem hrbtnu videti še sledove one eksemplarične kazni, s katero smo lansko leto pred slovenskim svetom osramotili literarnega tatu, senčnatega podlistkarja. Kazen bila je po polnem zaslužena, ob enem pa tako občutljiva, da se je celo nekdo, v katerem je javnost sumila dotičnega brezimnega pisatelja, takoj oglašil in po časnikih se rotiti, da „prof. Jesenko podlistkov o „Časnikarstvu“ nikakor ni bil spisal.“ Ne bomo razkladali, koliko veljave in veredostnosti smo mi pripisovali temu slovesnemu dementiju, na zadnje nas tudi mnogo ne zanima, za osebo ne gre v tem slučaju. To pa smelo trdimo, da bi med vsakim kulturnim narodom pisatelj, kojemu se je do-

čista negacija kalifata in nihče se nima bolj bati, če zmaga Mahdi, nego Sultan, kateri je po vrhu še Turek. Gotovo pa je, skoro dokazano, da ima krivi prorok zvezo z Arabijo in Tripolisom; morda seza ta zveza celo do Bospora in neposrednje v palačo. Ravno tako ni treba posebno premišljevat, da pridemo do gotovega sklepa, da v vojni Mahdijevi ni večjega števila Evropecev. Omikani Arabci trdijo, da bode Mahdi napel vse sile, če bi mogel priboriti si zmago z neverniki. — Sploh pa se Arabci silno malo brigajo za propad kalifata in večina bi rajši prebrisana Mohameda Ahmeda vladarjem priznala nego pa svojega duševnega glavarja.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Državni zbor nadaljeval je včeraj specialno debato o proračunu za naučno upravo. Razprave so vsak dan zelo obširne, in tako se bode debata o budgetu tj. do konca prihodnjega tedna zavlekla, tako da ne bode preostajalo dosta časa, da bi se moglo posvetovati pred Veliko nočjo še o drugih važnih predlogah. Pri včerajšnji seji se je rešil proračun za naučno ministerstvo, pri denašnji se je obravnaval uže proračun za finančno ministerstvo.

Tuje dežele.

Preko Belgrada se poroča, da se ustaja širi v okrajih Prizren in Kosovo; večkrat so se uže sprijele turske čete z ustaškimi Albanci. Turška vlada je baje prosila Avstrijo, naj bi prepovedala izvažanje orožja v Staro Srbijo.

Italijanski listi poročajo, da so se ukrenili uže vsi potrebni koraki, da se odpošlje razen četrte še peta ekspedicija v Afriko. Vsaka bode imela 24 kompanij, torej po 6000 mož; prva odide koncem marcija, druga začetkom aprila. Odposlalo se bode tudi 50000 centov smodnika.

V Rimu vršil se bode po Veliki noči tajan konzistorij, pri katerem se bode imenovalo več škofov; kardinali se ne bodo imenovali pred prvo polovico meseca maja, ker so se pokazale ovire gledé relativnega števila, koliko naj se imenuje italijanskih in francoskih prelatov. Ob tej priliki se bode izdala enciklika na škofo vse cerkve, katera bode baje velike važnosti.

V angleškem kabinetnem svetu poudarjal je zopet Gladstone, da si bode vlada na vso moč prizadevala, da ohrani prijateljstvo Nemčije; izrekal je zopet globoko svoje obžalovanje, da je nastal med tema državama prepir; konečno pa je z radostjo poudarjal, da so zdaj razmere postale zopet prijateljske.

kazal tak plagijat, bil moralno uničen. Pri nas Slovencih pa se taka propalica drzne, svoje ukradeno blago celo v separatnem natisu spraviti na književni trg ter z nova pod isto tvrdko lotiti se literarnega posla! In našel je tiskarsko podjetje, katero je založilo njegov pamflet, in celo dnevnik s slavno preteklostjo prijavlja njegovega neukretnega peresa ponesrečene proizvode. Za Boga, kako nizko smo padli, kam je zabredla naša javna pravdnost!

Žalostni junak tedaj, kateremu sem na neovrtni način dokazal slovstveno tatvino, skuša se maščevati nad manoj s tem, da mi, dasiravno le indirektno, nekako po ovinkih očita isto pregreho. Zaletava se v oni „dragi“ spomenik, „ki je o šeststoletnici „Slovenski Matici“ toliko tisočakov po nepotrebnem požrl.“ Ne bodem govoril o netaktnosti, s koje se tukaj lojalni čin, kateremu je bil namen, postaviti trajno znamenje verne udanosti slovenskega naroda tudi na slovstvenem polju, obsoja z zgolj finančnega stališča. To je vprašanje takta, in tega ne bodemo iskali niti pri „Slovenskem Narodu“, niti pri gospodu „Senci“. Društveni odbor dokazal bode prav lahko o priliki Matičinega občnega zbora, da tiskovni troški za to iz-

Iz Bruselja se poroča, da bode skoro gotovo **Kongo-država** dobila monarhičnega načelnika v osebi kralja Leopolda. Belgijski narod bode pooblastil svojega kralja, da sprejme naslov suverena v Kongo-državi. S tem pa bi se ne napravila niti vez, niti odgovorno razmerje med obema državama. Takemu razvoju bi baje kralj Leopold ne ugovarjal; on želi, da bi se narod o tem vprašanji svobodno izjavil.

Rusija pošilja zagotovila angleški vladi, da nikakor ne namerava prodirati proti Heratu, angleška vlada objavlja ta zagotovila, časopisi jih objavljajo, a navzlic temu ne prenehajo govoriti zlasti o vojski med Rusi in Angleži. Razni časopisi bavijo se uže z vojnimi operacijami v Heratu. Naj navedemo samo, kako poroča jeden list, kako bi bilo za Rusijo zelo lahko bojevati se z Angleži v osrednji Aziji. Ta list piše: „Rusija more v 77. dnéh po izdanem ukazu okolo 23000 mož poslati v Herat z rezervo jednake moči, katera bi došla 40 do 50 dni pozneje, v tem ko bi bilo 12000 mož v 20 dnéh pred Heratom na razpolaganje. V 70 do 100 dnéh po izdanem ukazu more postaviti v Kabul 13000 mož z jednako rezervno močjo. V 70 dnéh more 7000 mož v Kitro in 4000 mož poslati na kašmirske meje.“

Razne vesti.

Goljufani mož in njegovo maščevanje.

Odkar je madama Clovis Hugues svojo čast rešila s tem, da je revolver sprožila v prsi svojega žalitelja Morina, je v Parizu revolver edina tolažba razžaljenih krasotic, ogoljufanih zakonskih mož in nesrečnih ljubiteljev. Tako se je tudi pretekli petek doigrala v Parizu na Boulevardu Haussmann žalogra, koje prvi čini so se vršili na belgijskih tleh. V Gillyju namreč živel je v miru in srečno doktor zdravništva z imenom Aimé Quinet. Akoravno so ga bolniki zelo iskali in je imel mnogo opravka, dobil je vendar toliko časa, da se je zagledal in zaljubil v čisto mlado Parižanko, ki je v isti hiši opravljala posel domače učiteljice. Ker je bil doktor bogat in imovit, a ona ubožna, razumljivo je, da mu je ljubezen vračala. Vender naša krasotica imela je to posebnost, da se ni hotela doktorju kar tako meni nič tebi nič vdati, ampak stavila je pogoje, in sicer zahtevala ni nič manj, kakor da jo vzame v zakon. Ker bi se bil doktor brez nje čutil nesrečnega, privolil je konečno v to in prišlo je do poroke. Mlada gospa sedaj ni imela nič bolj nujnega, nego da je pisala po nekdanjega svojega ljubčka in oddaljenega sorodnika, kojega je možu kot svojega bratranca predstavila. Soprog ni imel nič zoper to, da ostane sorodnik njegove ljube ženke v hiši, in tako so živeli leta in leta zadovoljno vkup. Konečno pa je prišlo vse eno na dan, kako ulogo da je ta bratranec prav za prav igral. Se vé da soprog tudi tukaj ni bil prvi, ki

redno lepo knjigo, katera je po svoji krasni vnajosti na dunajski grafični razstavi celo pozornost inozemskih strokovnjakov vzbudila, nikakor niso pretirani. Tudi gledé pisateljske nagrade se nikakor niso prekoračile meje, označene po društvenih pravilih. Honorar, kojega so prejeli pisatelji, je celó baje nižji od onega, kojega je prejel na pr. prof. Jesenko za svojo kompilacijo: „Prirodnozanski zemljepis“, navzlic precej dvojljivi vrednosti omenjene knjige. Sicer se pa u tege primeriti, da je eden ali drug odbor ob enem član bil deželnozborskega finančnega odseka ter se bode spominal nekaterih računov, položenih o priliki deželne slavnosti l. 1883 od istih radikalnih cenzorjev, kateri se sedaj hudujejo nad potratnostjo Matičinega odbora. Tak odbornik imel bode hvaležno nalogo, iz deželnozborskih akt objaviti fakta, na čudovit način označujoča „nesebično“ rodoljubje nekaterih fanfaronov, kateri se sedaj drznejo, zapravljivost očitati Matičinemu odboru zaradi njegovega „Spomenika“.

Ali gospodu „Senci“ je to na zadnje vender le stranska stvar, glavni predmet njegovemu napadanju je vender le moj obširni spis o „Ustanovitvi habsburške vlade v av-

je prišel na to, morali so mu drugi odpreti oči. Nekemu žurnalistu zljubilo se je namreč necega dné, da je interesantne razmere lepe žene k dozdnevnu „bratranču“ v tako prozornih barvah naslikal, da je tudi goljufani mož sedaj razumel, kar mu je bilo prej nejasno. Ko se je cela stvar razglasila, izginil je „bratranec“ in z njim ljubezniva ženka, ki je bila med tem časom uže šestoro otrok povila, in sicer sta se podala v Pariz. Doktor podal se je za njima, iskal ju je dolgo zaman po Parizu, te dni pa je po naključji zasledil tatú svoje sreče in časti, in sicer kot prodajalca moke. Ko je hotel stopiti v prodajalnico, spoznal ga je Bayotte in podal se takoj gologlav po Boulevardu v beg. Doktor udril jo je za njim ter ga kmalu došel. Zgrabil ga je za goltanec in začel se je med njima boj na veliko veselje in smeh vseh onih, ki so se bili zbrali okolu njiju. Vender ta smeh spremenil se je kmalu v strah, kajti goljufani potegnil je revolver ter vstrelil večkrat zaporedoma v svojega nasprotnika, tako da se ta mrtev zgrudil na tla. Doktorja Quineta prišla je potem policija ter ga odvedla v zapor. Imel se bo zagovarjati pred porotniki, a kolikor nas učé skušnje zadnjega časa, se mu ni bati od porotnikov ravno hudega.

Domače stvari.

— (Odlikovanje.) Finančni nadsvetnik pri tržaški finančni prokuraturi v Trstu dr. Anton Verdin dobil je v priznanje izvrstnega službovanja naslov in značaj dvornega svetnika.

— (Jednoletni prostovoljci.) Ministerstvo je zopet zaukazalo, da morajo mladeniči, kateri hoté vstopiti med vojake kot jednoletni prostovoljci, imeti od politične okrajne oblasti izdan vstopen certifikat.

— (Slovenski otroški vrt) otvori mestna občina dné 1. maja. V to svrhu išče mestni magistrat potrebnih prostorov, in sicer dve veliki, svetli, suhi, zračni in prtilični sobi, zraven vrt ali dvorišče, dalje sobo za stanovanje s kuhinjo vred, v šolskem, kolodvorskem ali dvornem delu mesta. Ustne ali pismene ponudbe naj se oddadó do konca marcija t. l. mestnemu magistratu.

— (Kranjska hranilnica) imela je dné 12. t. m. občen zbor, pri katerem so se določili darovi raznim dobroteljnim zavodom. V kupno razdelila se je svota 30 200 gold. — Ponatančnejši pregled iz tega izkaza priobčimo zaradi pomanjkanja prostora v prihodnjem listu.

— (Prihodnji izpiti za učiteljsko sposobnost) za splošne ljudske in meščanske šole vršile se bodo dné 13. aprila t. l. in naslednje dneve pred tukajšnjo izpraševalno komisijo.

— (Deželni brambovci,) kateri se hoté udeležiti prostovoljno letošnjih vaj dné 2. junija, imajo se do 23. t. m. oglasiti pri tukajšnjem deželnobrambnem priglednem oddelku.

— (Profesor Šuklje.) Naše čitatelje opozarjamo na današnji „Listek“, v kojem odbija go-

strijskih deželah“, spisan na podlagi virov ter z vsem znanstvenim aparatom. Da sem s takim spisom skoro novgenre otvoril v slovenski književnosti, tega niti on zanikati ni mogel. Pač pa se je poštenjak prizadeval, ob veljavo spraviti moje delo s tem, da je med slovenski svet raztrosil smešno laž, češ, ves moj sestavek je plagijat, je ukraden in slepo prepisan iz Lorenzeve knjige: *Geschichte König Ottokars II. von Böhmen und seiner Zeit*. Zgodovinar, kateremu ste znani obe deli, se bode pač zaničljivo namuznil tako smeli trditvi, saj je na prvi pogled spoznal, da je moja razprava spisana v čisto različnem zmislu, v očitvidnem nasprotju z umovanjem nemškega učenjaka. Ali našemu tržaškemu Katonu ni bilo na tem. Kakor se je v svojem pamfletu o „Časnikarstvu“ zanašal na to, da nihče med nami ne pozna Wuttkeja, tako grešil je sedaj na nevednost slovenskega občinstva v takih strogo znanstvenih vprašanjih ter na to, da je Lorenzeva knjiga pri nas skoro po polnem nepoznana.

Na Dunaji 11. marcija 1885.

Fr. Šuklje.

(Konec prihodnjic.)

spod profesor Šuklje krivične napade enega podlistkarjev „Slov. Naroda“ z ozirom na njegovo delovanje na literarnem polji. Ne moremo si kaj, da ne bi pri tej priliki izrekli svojega obžalovanja nad tem, da se stranka, od koje bi se vender pričakovati moralo, da se bode posluževala vsikdar poštenega orožja, ne sramuje, moža, ki ga je pred ne dolgim še v vsakem obziru proslavljala, sedaj tako blatiti ter vse, kar je bilo prej na njem dobrega in hvale vrednega, proglašati kot zaničevanja vredno, in sicer le iz tega vzroka, ker se ni hotel podati na polzko, ekstremno pot, po koji sedaj ta stranka vrtoglavi. Ne da bi bil Šuklje kedaj le količkaj takega naredil, kar se ne bi strinjalo z interesi slovenskega naroda, in akoravno se je vselej najtopleje potezal, kjer je videl, da se dá za narod kaj izvojevati, proglašá se sedaj od te strani za narodovo izdajico. Vidi se nam, kakor bi „Slov. Narod“ neko posebno veselje imel nad tem, če more odpreti svoje predale kakemu profesorja Šukljeja gradivnemu spisu. O tem prepričani tudi v 58. letošnji številki tega lista nahajajoči se dopis z Gorenjskega, o kojem se le čudimo, da prof. Šukljeju ne podtika še krivde za to, da je lani po nekaterih krajih toča pobila.

— (Koroška kmetijska družba) praznovala je predvčeranjim svojo stoindvajsetletnico svojega obstanka.

— (Vreme.) Dva dni uže imeli smo prav mrzlo vreme, ostri vetrovi veli so s sneženih planin; oblačili in zavijali smo se zopet v zimske suknje. Danes ponehal je ostri veter in pomladansko solnce zadobilo je zopet svojo moč.

— (Grozna smrt.) Iz Rojana se poroča: V nedeljo dogodila se je tukaj grozna nesreča. Roditelji odšli so v nedeljo koj v jutro po opravkih v mesto, doma pa so pustili dvoje svojih otrok, desetletnega dečka in triletno deklico. Roditelji naročili so sinku, naj varuje sestrico. A komaj so odšli roditelji iz hiše, popiha jo deček od doma, naravnost na igrališče k svojim drugovom, pozabil je takoj na ukaz, naj varuje svojo malo sestrico. Deklica podala se je k ognjišči, kjer je plapolal ogenj ter se pričela igrati, a nesreča je hotela, da je prišla preblizu ognju, vname se jej obleka in bila je naenkrat vsa v ognji. Nesrečno dete bežalo je na prosto, a veter je še bolj netil ogenj. Ko so nesrečnici prišli na pomoč, bila je uže vsa opečena in v nekaterih urah zdihnula je mlado svoje življenje.

— (Tolpa lopov.) Iz Ormuža se poroča: V tukajšnji okolici klati se uže delj časa tolpa lopov, sestoječa iz deset do dvanajst oseb. Preoblečeni, obraze s črno barvo namazane hodijo ti lopovi od hiše do hiše. Dne 7. t. m. po noči ulomili so na šestih krajih ter s posebno ljubeznijo pobrali vsa živila.

— (Iz Gorice) se poroča v dunajské liste: Francoski jezuitje kupili so tukaj v južnozpadnem predmestji prostrano zemljišče, na katerem namestavajo zidati odgojevališče, kjer so bodo izobraževali tudi inostranski gojenci. Poslopje bode imelo, kakor kaže načrt, na prednji strani 60 oken, troški za poslopje bodo znašali 100 000 gold. Italijansk duhovnik je baje za to podjetje daroval jeden milijon lir.

— (V smrt obsojen) bil je dné 12. t. m. pred porotniki v Celovci 21letni neoženjeni hlapec Stefan Edlinger zaradi dvakratnega ropá in roparskega uboja.

— (Sleparija in neumnost.) „Edinost“ poroča: Anton S., kmet v tržaški okolici, rojen v Montoni v Istri, je predzadnjo nedeljo pil v gostilni Gergole Mihe pri Sveti Mariji Magdaleni zgornji. Kadar je bil čas plačila, rekel je krčmarju, da naj mu upa onih 40 soldov, ker nema drobiza. Krčmar pa mu je na to odgovoril, da naj mu dá debelo. — Anton S. na to potegne nek bankovec iz žepa in praša krčmarja, ako pozna petdesetake. Gostilničar vzame papir, ga le površno pogleda in spravi v listnik, pivcu pa odšteje 49 gld. 60 kr. dobrega denarja. — S tem jo pivec popiha. V ponedeljek krčmar prešteje svoj denar in si natančneje pogleda prejeti petdesetake. Ker pa je videl namesto številke 50 visoko številko 50 000 gld., pokazal je bankovec razumnejšemu prijatelju g. N., kateri nam je to stvar povedal, in ta razložil debelo gledajočemu krčmarju, da to ni bankovec,

ampak loz loterije „Kincsem.“ — Prestrašeni krčmar je zdihoval potem več dni po svojih 49 gld. 60 kr., toliko bolj, ker omenjenega pivca ni poznal. Ali zadnjo nedeljo je prišel prav isti slepar zopet pit v krčmo Gergole, kateri pa je poslal precej po policijo. Zdaj sedi slepar in bode imel časa dovelj, da študira „Kincsem“-loterijo.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Budimpešta, 14. marcija. Dólenja zbornica rešila je v drugem čitanju penzijski zakon.

Petrograd, 14. marcija. „Petrogradski list“ omenja, da je bojazen na londonski in berlinski borzi po polnem neopravičen. — Razprave o uravnavi afganistanske meje se nadaljujejo; skuša se doseči praktična rešitev tega vprašanja, da se zagotovi stalen mir med Anglijo in Rusijo.

London, 13. marcija. Pri včerajšnjem kabinetnem posvetovanju govorilo se je osebito o vojnem oboroževanju v Indiji, katerega bi bilo treba v slučaju vojske z Rusijo.

London, 13. marcija. Vojno poveljništvo je zapovedalo, naj imajo orožarne v Bombayu in v Bengalu vsake vrste orožje in strelivo v zalogi. Dalje se delajo priprave, da se mobilizujeta dve vojni četi, vsaka z 28000 možmi pešcev, 8000 konjikov in 90 topov. Admirali-teta ima prevozno mornarico na razpolaganje. V dolenji zbornici je izjavil Gladstone, da je po diplomatski korespondenci zmenil se z Rusijo, da za zdaj ne prodirajo dalje niti Rusi niti Afganci.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 14. marcija.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	83·25
„ „ „ srebri	83·55
Zlata renta	108·20
5% avstr. renta	99·20
Delnice narodne banke	866—
Kreditne delnice	302·50
London 10 lir sterling	124·40
20 frankovci	9·80
Cekini c. kr.	5·81
100 drž. mark	60·55

Uradni glasnik

z dne 13. marcija.

Razpisane službe: Na novomeški c. kr. gimnaziji služba šolskega sluga z letno plačo 300 gld., postavnimi aktivitetnimi prikladami in prostim stanovanjem; zahteva se tudi znanje nemškega jezika. Prošnje do dne 20. aprila t. l. vodstvu gimnazije v Nov. Mestu.

Naprava novih zemlj. knjig: V Kočevju za davčno občino Škril; poizvedbe dne 31. marcija. — V Novem Mestu za davčno občino Zajčja Vas; poizvedbe dne 4. aprila t. l.

Vpisanje prokure: Pri c. kr. dež. kot trgovskem sodišču v Ljubljani od firme „Albert Samassa“ podeljena prokura Lambertu Fridrichu.

Pod oskrbništvom: Od c. kr. dež. sodišča v Ljubljani proglašeno je Jak. Jerman iz Zapog za bebastega, ter se mu je postavil za varuha njegov brat Anton Jerman iz Zapog; dalje Marija Žorž z Slapa zaradi blaznosti; oskrbnikom se jej je postavil oče njen, Matija Žorž z Slapa.

Eksekut. zemlj. dražbe: V Senožečih zemljišče Tom. Marinška (1045 gld.) dne 18. aprila, 20ega maja in 20. junija. — V Vel. Laščah zemljišče Antona Cimpermana iz Nared (1170 gld.) dne 11. aprila, 9. maja in 13. junija. — V Kostanjevici zemljišče Jurija Martinčiča iz Vrhovske Vasi (1550 gld.) dne 8. aprila, 6. maja in 3. junija. — V Ljubljani posestvo Jos. Intiharja iz Dól. Suše pri Želimljah (1495 goldinarjev) dne 21. marcija. — V Kameniku posestvo Jan. Dermastije iz Most (1481 gld.) dne 8. aprila, 8. maja in 12. junija.

Tuji.

Dne 13. marcija.

Pri Maliči: Lindner, Oswald, Drechsler, Oser, Polzer, Handl, Schopper, Dekert, Altmann in Thönen, trgovci, z Dunaja. — Behofschitz, trgovec, iz Linca. — Berthold, trgovec, iz Česke. — Zenker, trg. potovalec, iz Klösterle. — Springholz, zasebnica, iz Rovinja. — pl. Fichtenau, zasebnica, iz Bleda.

Pri Slonu: Tonelli, trgovec, z Dunaja. — Witz, fabr. vodja, iz Badena. — Ohmel, trgovec, iz Brna. — Domicelj, trgovec, iz Zagorja. — Mayer, trgovec, iz Wohlens. — Zenkovich, zasebnica, in Liebermann, agent z lesom, iz Trsta.

Pri Avstr. carji: Valušič, trgovec, iz Novega Grada.

Pri Juž. kolodvoru: Gregorio, zasebnik, iz Otočaca.

Pri Virantu: Burda, zasebnica, iz Konjic. — Podboj, Flesch Jos. in Ludovik, in Pele, trgovci, iz Ribnice.

Umrli so:

Dne 12. marcija. Just Šusteršič, dijak, 19 l., Stari trg št. 3, jetika.

V civilni bolnici:

Dne 11. marcija. Vaclav Urbas, gostač, 43 l., hektična mrzlica.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
13. marc.	7. jutraj	739·08	— 5·0	vzh. sl.	d. js.	
	2. pop.	739·32	4·6	vzh. sr.	obl.	0·00
	9. zvečer	740·82	1·8	vzh. sr.	jasno	

Novo zidana hiša

s štirimi sobami in dvema kleti, kuhinjo in vežo, z opekami krita, je na prodaj. Pred hišo, ki se nahaja blizu farne cerkve v Dolu (Lustthal), je širina s prav dobro in zdravo vodó. V hiši se nahaja c. kr. pošta, loterija, trafika in mesarija. Dražbena cena je 1500 gld. Hiša je za vsako kupčijo pripravna. Zraven je tudi kozolec z 11 okni in njiva z 4 merniki posevke, katera se ceni na 600 gld., torej vse vkup 2100 gld. — Kdor hoče hišo kupiti, naj pride dne 23. marcija dopoldne ob 10. uri v Dol (Lustthal) št. 15, kjer se bode na javni dražbi prodajala. (32) 3—2

Pomaranče ali limone

najfineje, zrele, izbrane, iz Messine, 30 do 40 komadov, po velikosti, skrbno vložene v lepe košarice po 5 kilo težke, razpošilja po pošti po vsem Avstro-Ogerskem, carine prosto in franko, proti povzetju za znesek 1 gld. 75 kr.

Er. Gioppo

v Trstu, Via Belvedere št. 19.

Ako se naenkrat naroče po poštni nakaznici tri košarice in odpošljejo na naznačeno addresso, zadostuje znesek 4 gld. 90 kr.

Cenilniki od kave in drugih predmetov so brezplačno in franko na razpolaganje. (20) 6—6

Važno za častnike in vojake!

Vojaške knjige

spisal Komel pl. Sočeban, ces. kr. stotnik, se dobivajo v bukvarni

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg na Kongresnem trgu št. 2:

Službovnik za o. kr. vojsstvo, I. in II. del, slovensko, po 30 kr.

Službovnik za o. kr. vojsstvo, II. del 30 kr., III. del 20 kr. (slovensko-nemški).

Garnizonska in stražna služba, 30 kr. (slovensko-nemški).

Bojna služba itd., 40 kr. (slovenski).

Slovnica vojaška, 1 gld.

Werndljeva puška (slovensko-nemški), 20 kr.

Pouk o zemljišči (slovensko-nemški), 20 kr.

Osnova vojsstva, 20 kr. (28) 2

Protikataralične

salicilne kroglice

izdelovane po **G. Piccolij**, lekarji „pri angelju“, Ljubljana, Dunajska cesta.

Pomirijo dražest in so močaste in raztvarjajo slezo, so izborno sredstvo zoper kašelj, hripavost, boleti v prsih in vratu in zaradi antiseptičnega učinka vsled nahajajočega salicilno-kislega natrika najboljše varovalno sredstvo zoper davico ali difteritiko.

1 škatulja 20 kr.

Naročbe z dežele izvršujejo se nemudoma po pošti. (106) 15—11

Samo 3 gld. 50 kr.

ura z nihalom in bilom

ki bije cele in pol ure ter ima dvoje bronsirani uteži, v krasnem, najfinešem orehovem okviru, poželjen. z lepim kazalom, koji je napuščen z c. kr. priv. svetilno maso in po noči sam od sebe sveti, kakr mesee, in torej ne treba druge razsvitljave, ker je uže takó videti, koliko je ura. Za stalno svetilno moč jamčimo pismeno, jednako, da ura zanesljivo gré. Zaradi mnogih upadkov znamenitih trgovinskih firm, ki se često prigode v Rumuniji, izročena mi je bila večja pošiljatev, sestoječa iz več stotin ur, namenjene za Rumunijo, da je ispečam, in sicer pod fabriško ceno, da se pokrijejo troški in material. Te ure so nedavno veljale trikrat toliko. Vsaka ura ima vrezano besedo „Patent“. Razpošiljajo se v zabojčkih.

Naročbe izvršujejo se proti naprej vposlani gotovini ali pa proti povzetju, ter naj se adresuje na vknjiženo firmo: (33)

Universal-Versandt-Bureau
Ottakring, Wien.

V Ameriko

pride najceneje, kdor se obrne na

Arnolda Reifa, Dunaj, I., Pestalozzigasse 1, najstarejša tvrdka te vrste.

Natančneje izpovedbe in prospekti zastoj. (22) 50—3

Cesarsko in eksportno pivo

v steklenicah
priporoča

A. Mayerjeva

trgovina piva v steklenicah

v Ljubljani. (1) 51—12

Blago za obleke

le iz trajne ovčje volne, za moža srednje velikosti
3·10 metrov { za gld. 4,96 iz dobre ovčje volne;
za „ „ „ 8, — „ boljše „ „
jedne obleke „ „ „ 12,40 „ jako fine „ „

Popotne ogrinjače, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12, — Najfineje obleke, hlače, prevlekače ali svrhnje suknje, blago za suknje in dežne plašče, tifi, loden, komis, predenino, cheviot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne preproge, peruvien, toskin priporoča

Ustanovljeno **Jan. Stikarofsky** — 1866

fabriška zaloga v Brnu.

Vzorki franco. Vzorki (ogledniki) razpošiljavajo se gg. krojaškim mojstrom nefrankovano. Pošiljatev proti povzetju čez 10 gld. franco.

V zalogi imam sukna vedno za več nego 150000 gld. av. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo sukneneh **ostankov**, dolžih od 1 do 5 metrov, in sem torej primoran, take ostanke po **jako nizkih fabriških cenah** razpečavati. Vsak pametno misleč človek mora sprevideti, da od tako malih ostankov **ni možno** razpošiljati **vzorkov** na ogled, ker bi marveč vsled nekoliko stotin naročenih teh vzorkov ne ostali v kratkem nijedni vzorki a je torej skozi in skozi **sleparija**, ako firme suknene bлага inserirajo suknene ostanke; v taci slučajih so vzorki odrezani od celih kosov a ne od ostankov, torej je namen takega postopanja očividno. (7) 24—6

Ostanki, ki ne ugajajo, se zamenjavajo ali pak se pošlje nazaj denar.

Dopisi vzprejemljajo se v nemškem, ogerskem, českem, poljskem, laškem in francoskem jeziku.